

## ÁLLÁSFOGLALÁS PÉNZVÁLTÁSI TEVÉKENYSÉG AZONNALI ÁTUTALÁSSAL TÖRTÉNŐ VÉGZÉSÉVEL KAPCSOLATBAN

A Magyar Nemzeti Bankhoz (MNB) állásfoglalás iránti kérelmet nyújtott be egy pénzügyi intézmény Azonnali Fizetési Rendszeren keresztül történő pénzváltás tárgyában.

### I. TÉNYÁLLÁS

A Pénzügyi Intézmény és az általa megbízott Pénzváltó (Pénzváltó) közösen kíván kidolgozni és bevezetni a pénzváltás során egy új, innovatív fizetési formát, melynek segítségével megvalósulna az azonnali átutalással történő pénzváltás.

#### 1.1. Pénzváltás kezdeményezése a Pénzváltó által üzemeltetett weboldalon keresztül

Az ügyfelek a Pénzváltó honlapján kezdeményeznék a pénzváltást. A weboldalon csak a már korábban regisztrált ügyfelek vehetik igénybe a pénzváltási szolgáltatást, tekintettel arra, hogy az ügyfélazonosítás a regisztráció során történik meg. Az ügyfél a vásárolni kívánt valutánem és valutaösszeg kiválasztását követően megadja, hogy azonnali átutalással vagy fizetési kérelemmel szeretné kiegyenlíteni a tranzakció ellenértékét. A pénzváltás forint ellenértéke a Pénzváltó Pénzügyi Intézményi tulajdonú számlájára érkezik be. Amennyiben az azonnali átutalási megbízás sikeresen teljesült, a Pénzügyi Intézmény SMS-ben értesíti a Pénzváltót, amely elektronikus pénzváltási bizonylatot generál és ezt megküldi az ügyfél számára. Az ügyfél személyesen befárad a Pénzváltó üzlethelyiségébe, ahol a Pénzváltó kifizeti számára a kért valutát.

#### 1.2. Az azonnali átutalás használata a Pénzváltó üzlethelyiségeiben

Az ügyfél valuta vásárlása érdekében személyesen jelenik meg a Pénzváltó üzlethelyiségében, ahol a forint ellenérték kiegyenlítését azonnali átutalással vagy fizetési kérelemmel teljesítheti. A pénzváltás forint ellenértéke a Pénzváltó Pénzügyi Intézményi tulajdonú fizetési számlájára érkezik meg. A fizetési művelet sikeres teljesüléséről a Pénzügyi Intézmény SMS-ben értesíti a Pénzváltót, majd a valutapénztáros – miután a forintösszeg beérkezéséről meggyőződött – a pénzváltási bizonylat kíséretében kifizeti a kért valutát az ügyfél részére.

A pénzváltáshoz kapcsolódó átutalási tranzakciókat kizárólag forintban lehet indítani, belföldi Pénzügyi Intézményszámláról és maximum tíz millió forintig.

### II. JOGKÉRDÉS

A hatályos jogszabályi környezetben van-e lehetőség átutalással, azonnali átutalással történő pénzváltásra?

### III. A KÉRELMEZŐ JOGI ÁLLÁSPONTJA

A szakmai egyeztetések során a Pénzügyi Intézmény és a jelen körben együttműködő Pénzváltója a jogszabályi környezetet részben eltérően értelmezi.

3.1. A Pénzváltó álláspontja, hogy a jelenlegi jogszabályok már most is lehetővé teszik az átutalással, illetve azonnali átutalással történő pénzváltást. Véleménye szerint a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) nem definiálja sem a "fizetőeszköz", sem a "fizetési eszköz" fogalmát, ezzel szemben a pénzváltási tevékenységről szóló 297/2001. (XII. 27.) Korm. rendelet (Korm.rendelet) 1. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a pénzváltási tevékenység tekintetében a devizakorlátozások megszüntetéséről, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2001. évi XCIII. törvény (Dvtv.) 2. § 6. pontja szerint meghatározott fizetőeszköz fogalmát kell érteni, amely szerint: „6. fizetőeszköz: a pénz, továbbá – ellenkező rendelkezés hiányában – a forintra vagy külföldi pénznemre kiállított pénzhelyettesítő eszköz; 7. pénzhelyettesítő eszköz: a csekk – ideértve a kitöltetlen csekket is –, a hitelkártya, a csekk-kártya, a Pénzügyi Intézménykártya, a kereskedelmi kártya, a váltó, az utalvány, továbbá a takarékbetétkönyv vagy az ilyen betétről kiállított más okirat, és elnevezésétől függetlenül minden más, az előzőekkel azonos rendeltetésű okmány.”

3.2. A Pénzügyi Intézmény álláspontja szerint a pénzváltásra vonatkozó jelenlegi jogszabályi környezet – a Pénzügyi Intézménykártyával történő fizetésen kívül – nem teszi egyértelműen lehetővé az átutalással, illetve azonnali átutalással történő pénzváltást, mint készpénzforgalmat csökkentő fizetési megoldásokat. A hatályos jogszabályok alapján a pénzváltás tárgyai jelenleg csak fizetőeszközök (Pénzügyi Intézményjegy és érme), illetve készpénzhelyettesítő fizetési eszközök lehetnek, továbbá az adásvétel eleme a dolog (pénz) egyidejű átadása. Így a jogszabályok jelenleg nem teszik egyértelműen lehetővé az átutalás útján történő pénzváltást, még az azonnali átutalás bevezetése esetén sem.

Fentiek alapján a Pénzügyi Intézmény a Hpt. módosításában látja annak lehetőségét, hogy az ügyfelek számára előnyös és átlátható, készpénzforgalmat csökkentő megoldások megnyugtatóan bevezetésre kerülhessenek. Álláspontja szerint az utalás útján történő pénzváltás a Hpt. 6. § (1) bekezdés 92. pontjának módosításával valósulhatna meg:

*„92. pénzváltási tevékenység: külföldi fizetőeszközök adásvétele a törvényes fizetési eszköz ellenében, valamint külföldi fizetési eszközök adásvétele külföldi fizetési eszközök ellenében. Az adásvétel során az Ügyfél általi fizetés történhet készpénzben, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel vagy azonnali átutalás útján. Nem minősül pénzváltási tevékenységnek a pénzforgalmi szolgáltatáshoz kapcsolódó pénznemek pénzforgalmi szolgáltató által történő átváltása, a külföldi pénznemre szóló, forgalomban lévő vagy forgalomban lévőre még átcserélhető pénzügyi Intézményjegyek numizmatikai célú forgalmazása, valamint belkereskedelemben az áruval, vagy szolgáltatással kapcsolatos ügyletekre vonatkozó fizetések teljesítése.”*

#### IV. A JOGSZABÁLYI HÁTTÉR ISMERTETÉSE

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 92. pontja alapján **„pénzváltási tevékenység: külföldi fizetőeszközök adásvétele a törvényes fizetési eszköz ellenében, valamint külföldi fizetési eszközök adásvétele külföldi fizetési eszközök ellenében. Nem minősül pénzváltási tevékenységnek a pénzforgalmi szolgáltatáshoz kapcsolódó pénznemek pénzforgalmi szolgáltató által történő átváltása, a külföldi pénznemre szóló, forgalomban lévő vagy forgalomban lévőre még átcserélhető pénzügyi Intézményjegyek numizmatikai célú forgalmazása, valamint belkereskedelemben az áruval, vagy szolgáltatással kapcsolatos ügyletekre vonatkozó fizetések teljesítése”.**

A Magyar Nemzeti Pénzügyi Intézményről szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (MNBtv.) értelmében „az MNB jogosult Magyarország hivatalos pénznemében Pénzügyi Intézményjegy- és érmekibocsátásra. Az MNB által Magyarország hivatalos pénznemében kibocsátott Pénzügyi Intézményjegy és érme - ideértve az emlékPénzügyi Intézményjegyet és emlékérmét is - (a továbbiakban együtt: Pénzügyi Intézményjegy és érme) Magyarország **törvényes fizetőeszköze**.”

A Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése szerint a Dvtv. 2. § 6. pontja szerint meghatározott fizetőeszköz fogalmát kell érteni. A Dvtv. 2. § 6. pontja szerint **„fizetőeszköz: a pénz, továbbá - ellenkező rendelkezés hiányában - a forintra vagy külföldi pénznemre kiállított pénzhelyettesítő eszköz;”**, 7. pontja szerint **„pénzhelyettesítő eszköz: a csekk - ideértve a kitöltetlen csekket is -, a hitelkártya, a csekk-kártya, a Pénzügyi Intézménykártya, a kereskedelmi kártya, a váltó, az utalvány, továbbá a takarékbetétkönyv vagy az ilyen betétről kiállított más okirat, és elnevezésétől függetlenül minden más, az előzőekkel azonos rendeltetésű okmány”.**

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 55. pontja alapján **„készpénz-helyettesítő fizetési eszköz: a) a csekk, b) az elektronikus pénz, c) a pénzforgalmi szolgáltató és az ügyfél közötti keretszerződésben meghatározott olyan személyre szabott dolog vagy eljárás, amely lehetővé teszi az ügyfél számára a fizetési megbízás megtételét”.**

A Hpt. 8. § (2) bekezdés b) pontja értelmében **„kizárólag hitelintézet jogosult pénzváltási tevékenység végzésére”.**

A Hpt. 10. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján **„Közvetítő az, aki az e törvényben foglaltaknak megfelelően a) pénzügyi szolgáltatás közvetítését aa) Pénzváltói tevékenységként egy pénzügyi intézmény - ideértve a pénzügyi intézmény csoportját is - vagy több pénzügyi intézmény egymással nem versengő pénzügyi szolgáltatása vonatkozásában (a továbbiakban: Pénzváltó)..... végez”.**

A Hpt. 75. § (1) bekezdése szerint **„A pénzváltás közvetítésére csak Pénzváltó kaphat engedélyt.”**

#### V. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 92. pontjában foglalt definícióból, az MNB álláspontja szerint egyértelműen kitűnik, hogy a pénzváltás külföldi fizetőeszközök azonnali adásvételét jelenti (forint ellenében), külföldi fizetőeszköz alatt pedig a Dvtv. 2.§ 4. és 6. pontjaiból következően gyakorlatilag a valutát (külföldi pénzt) értjük.

Azt az érvelést, hogy a pénzváltási tevékenység tárgya nem lehet számlapénz, hanem csak készpénz, közvetett módon a Korm. rendelet szabályai is alátámasztják, így különösen a nyilvántartási, bizonylati szabályok, amelyek körében a Korm. rendelet 22.§ (1) bekezdés c) pontja **„kifizetett forintellenértéket”** említ a vételi bizonylat egyik tartalmi elemeként, nem pedig **„átutalt”** ellenértéket, továbbá a Korm. rendelet 28.§-a a sérült **„Pénzügyi Intézményjegyekkel”** kapcsolatos eljárást szabályozza, amely egyértelműen a pénzváltás tárgyának fizikai pénzként való megjelenésére utal.

A pénzváltási tevékenység határait – negatív oldalról – egy másik pénzügyi szolgáltatási tevékenység, a Hpt. 3. § (1) bekezdés h) pontjában szereplő „*valutával, devizával – ide nem értve a pénzváltási tevékenységet –, váltóval, illetve csekkel saját számlára vagy bizományosként történő kereskedelmi tevékenység*” szabja meg.

A tevékenységek elhatárolásának alapja, hogy míg a Hpt. 3. § (1) bekezdés h) pontjában foglalt tevékenység során a valutával történő kereskedés pénzforgalmi számlán is történik, addig a pénzváltás esetén a valuták adásvétele nem számlaforgalom keretében, hanem pénzeszközök fizikai adásvétele útján valósul meg.

Fentiek alapján az MNB egyetért a Pénzügyi Intézmény jogi álláspontjával, miszerint a külföldi pénzeszközre vonatkozó (azonnali) adásvételi ügyletek I. és III. pont 3.2. alpontjában ismertetett módon, a Pénzváltó vagy a megbízó pénzügyi intézmény és az ügyfél fizetési számlája bevonásával történő lebonyolítása a „*pénzváltási tevékenység*” fogalomnak a Hpt. 6. § (1) bekezdés 92. pontjában foglalt meghatározása, továbbá a „*fizetőeszköz*” és a „*pénzhelyettesítő eszköz*” fogalmaknak a Dvtv. törvény 2. § 6. és 7. pontjában foglalt meghatározása alapján jelenleg nem minősülhet pénzváltási tevékenységnek.

Az MNB ugyanakkor szakmai szempontból támogathatónak tart egy olyan jogszabálmódosítást, melynek célja, hogy pénzváltásra ne csak készpénzzel vagy készpénzfelvételnek minősülő készpénzhelyettesítő-eszközzel (kártyás fizetéssel) legyen lehetőség, hanem azonnali átutalással is.